

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової
роботи Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК



20 25 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Чжу Ліхун на тему
«Вплив фінансової політики на малі та мікро підприємства в умовах
глобальної економічної кризи»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 29 – Міжнародні відносини
за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини**

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару
кафедри міжнародних економічних відносин
від 02 травня 2025 р., протокол № 1

ПРИСУТНІ: Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Р. Є. (науковий керівник); професор кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Сохацька О. М.; завідувач кафедри міжнародної економіки, д. е. н., професор Зварич І. Я.; професор кафедри фінансів імені С. І. Юрія, д. е. н., доцент Ткачик Ф. П.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Бучинська Т. В.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Мигаль О. Ф.; доцент кафедри фінансів імені С. І. Юрія, к. е. н., доцент Іванова А. М.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Баглей Р. Р.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. філ. н., доцент Батрин Н. В.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Болквадзе Н. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, доцент Братко О. С.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. філ. н., доцент Вергун Л. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Войтенко О. М.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Гомотюк В. О.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Дем'янюк О. Б.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Живко М. А.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин,

к. е. н., доцент Длугопольська Т. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, PhD, доцент Луців Р. С.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, PhD Сохацький О. Ю.; викладач кафедри міжнародних економічних відносин Мазур Н. С.; аспірант Чжу Ліхун.

Із присутніх 4 докторів економічних наук, 4 – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

Голова фахового семінару – доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Бучинська Тетяна Володимирівна.

Науковий керівник: завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Роман Євгенович.

Рецензенти: професор кафедри фінансів імені С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету, д. е. н., професор Ткачик Федір Петрович; доцент кафедри фінансів імені С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету, к. е. н., доцент Іванова Анна Миколаївна.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи здобувача Чжу Ліхун на тему «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 – «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 – «Міжнародні економічні відносини» щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача кафедри міжнародних економічних відносин Чжу Ліхун про результати проведеного дослідження. Здобувач обґрунтував актуальність теми дисертаційної роботи, зазначив її мету та завдання, ознайомив присутніх із структурою та основними положеннями, представив основні результати дослідження, розкрив наукову новизну, теоретичну та практичну цінність отриманих результатів.

Доповідачу за змістом дисертації було задано 8 запитань, на які отримано вичерпні відповіді, зокрема:

1. Які основні макроекономічні підходи формують сучасну фіскальну політику, і як вони впливають на роль уряду в економіці? (професор кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Сохацька О. М.).
2. Чому автоматичні стабілізатори ефективніші в розвинених країнах, ніж у тих, що розвиваються? (професор кафедри фінансів імені С. І. Юрія, д. е. н., доцент Ткачик Ф. П.).
3. Які бар'єри стримують розвиток мікро- та малих підприємств у країнах, що розвиваються, і які реформи можуть сприяти їхній формалізації та зростанню? (завідувач кафедри міжнародної економіки, д. е. н., професор Зварич І. Я.).

4. Які переваги та недоліки мають фінансові інтервенції, спрямовані на підтримку ММП, і як можна підвищити їхню ефективність у довгостроковій перспективі? (доцент кафедри фінансів імені С. І. Юрія, к. е. н., доцент Іванова А. М.).
5. Які інструменти фінансової політики пропонуються для сприяння розвитку мікро- та малих підприємств у Китаї, і як вони сприяють зростанню їх конкурентоспроможності? (доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Дем'янюк О. Б.).
6. Яку роль відіграють цифрові технології та «зелене» фінансування у трансформації бізнес-моделей ММП? (доцент кафедри міжнародних економічних відносин к. е. н., доцент Живко М. А.).
7. Які принципи лежать в основі ефективної фінансової політики в умовах глобальних економічних криз, і чому пріоритезація є особливо важливою для країн з обмеженими соціальними гарантіями? (доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Мигаль О. Ф.).
8. Яким чином пропонується модель фінансової політики інтегрує інновації, інклюзивність та стійкість для підтримки ММП у Китаї? (доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Бучинська Т. В.).

Рецензент, професор кафедри фінансів імені С. І. Юрія, д. е. н., доцент Ткачик Ф. П. акцентував увагу на актуальності теми дисертаційної роботи Чжу Ліхун, зазначив, що фінансові заходи, спрямовані на стимулювання економічної активності, можуть як сприяти виживанню та розвитку малого бізнесу в кризових умовах, так і поглиблювати їх фінансові труднощі у випадку неефективної реалізації. Відтак, вивчення напрямів, масштабів і особливостей впливу фінансової політики на малий і мікробізнес є необхідною передумовою для формування ефективних антикризових стратегій, забезпечення стійкості економічних систем і підтримки інклюзивного економічного зростання. Актуальність обраної теми обумовлена також потребою у науково обґрунтованих рекомендаціях щодо оптимізації фінансової політики в Україні з урахуванням кращого міжнародного досвіду та специфіки національної економіки в період глобальних викликів.

До того ж, рецензент підкреслив новизну дослідження, комплексний практичний підхід до визначення мікро та малого підприємництва в зарубіжних країнах, зокрема в Китаї, США, Індії, що сприяло повноцінному розкриттю сутнісних детермінант. Зауважив, що аспірант вдало окреслила потребу у додаткових джерелах фінансування малого підприємництва в країнах, що розвиваються за рахунок ресурсів Світового банку у формі фінансової допомоги (кредитів). Наголосив, що особливої уваги заслуговує підхід щодо визначення ризиків та ефектів впливу фінансової політики на діяльність малих та мікропідприємств. Зазначив перспективність та важливість запропонованої автором моделі фінансової політики для розвитку мікро- та малих підприємств в умовах глобальної економічної кризи.

Водночас доцент Ткачик Ф. П. виокремив ряд положень та висновків, які мають дискусійний характер. Зокрема, варто було б досліджуючи базові та пільгові ставки податку на прибуток корпорацій в Китаї, здійснити компаративний аналіз ставок даного податку у міжнародній площині, адже саме податкові ставки та пільги є ключовими детермінантами фіскального регулювання бізнесу. Потребує схематичного уточнення рис. 3.6 на с. 145 роботи, оскільки наявні елементи можуть мати між собою синхронні та перехресні зв'язки (наприклад податкові пільги, знижки та моніторинг). Саме контроль за податковими пільгами та їхнім адресним характером є важливою компонентою ефективної фіскальної політики в контексті стимулювання малих та мікропідприємств. Окрім цього висновки дисертаційної роботи потребує корекції механічних неточностей.

Висловлені зауваження сприятимуть кращому відображенню наукової та практичної значимості дисертаційної роботи. Підсумовуючи вищезазначене, дисертаційна робота Чжу Ліхун на здобуття наукового ступеня доктора філософії є самостійним, завершеним, аргументованим, виконаним на актуальну тему науковим дослідженням. Отримані теоретичні та практичні результати характеризуються науковою новизною, є обґрунтованими та сприяють вирішенню проблеми екологічної стійкості міжнародної торгівлі.

Оскільки дисертаційна робота відповідає усім встановленим вимогам, її можна рекомендувати до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Рецензент, доцент кафедри фінансів імені С. І. Юрія, к. е. н., доцент Іванова А. М. зазначила, що тема та зміст дисертації Чжу Ліхун на тему «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи» відповідають паспорту спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини. Автором обґрунтовано мету та завдання дослідження, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. У дисертації здійснено дослідження актуальної теми впливу фіскальної політики на розвиток малих та мікропідприємств в умовах глобальної економічної нестабільності. Враховуючи роль ММП як фундаменту економічної стійкості, інноваційності та зайнятості, тема роботи є стратегічно важливою як для національних економік, так і для глобальної фінансової системи.

Також рецензент підкреслила, що робота має чітку і логічну структуру, що відповідає вимогам до дисертаційних досліджень: вступ, три тематичні розділи, висновки, список літератури та додатки. Значну увагу приділено сучасним тенденціям цифрової трансформації, екологізації економіки та формуванню інноваційних бізнес-моделей для МСП, що свідчить про актуальність і глибину дослідження. У результаті дослідження сформульовано висновки науково-теоретичного та практичного спрямування. Окремо було відзначено, запропоновану модель фіскальної підтримки ММП з урахуванням факторів цифровізації, зеленої трансформації та інклюзивного розвитку, а також те, що

отримані результати мають прикладний характер, що підтверджується впровадженням рекомендацій у реальну економічну практику та апробацією на міжнародних конференціях.

Незважаючи на позитивну оцінку дисертації, доцент Іванова А. М. зазначила, що формулювання наукової новизни, зокрема пунктів «вперше», «удосконалено», «набули подальшого розвитку», потребує більшої конкретизації. У деяких випадках результати подано у загальному вигляді, без підкреслення новизни стосовно існуючих наукових підходів. Бажано чіткіше вказати унікальність запропонованих рішень. Підсумкові та проміжні висновки дисертації подані в узагальненому вигляді, доцільно структурувати висновки за основними розділами та ключовими результатами, що підвищить логічну завершеність та полегшить сприйняття результатів дослідження.

Загалом доцент Іванова А. М. наголосила на актуальності дослідження та рекомендувала дисертаційну роботу Чжу Ліхун до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Науковий керівник, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Р. С. зазначив, що в дисертації окреслено коло актуальних питань, які стосуються вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи. Професор Зварич Р. С. наголосив, що результати роботи мають практичне значення, яке полягає в тому, що основні теоретичні положення дослідження ключових напрямків трансформації фіскальної політики та шляхів коригування політики розвитку малих та мікропідприємств КНР в умовах кризи можуть бути використані в практичній діяльності бізнес-одиниць та в подальших наукових розробках.

Керівник зауважив, що результати дослідження були отримані на основі використання сучасних методів дослідження та опрацювання великої бази наукових джерел. У дисертаційній роботі представлено нове вирішення важливого наукового завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретичних та методичних засад фіскальної політики та концепції її трансформації в умовах світової економічної кризи та розробки комплексної моделі фіскальної політики, спрямованої на сприяння розвитку малих та мікропідприємств у Китаї. Основні наукові розробки щодо моделі фіскальної політики для стимулювання та підтримки малих та мікропідприємств КНР використані при підготовці наукових звітів за результатами наукових досліджень Західноукраїнського національного університету; аудиторським агентством «Джуйцюань Сін Жунтун» (КНР) та Школи економіки та менеджменту Професійно-технічного коледжу Джуйцюань (КНР).

Автором вперше розроблено модель фіскальної політики для стимулювання та підтримки малих та мікропідприємств КНР, яка базується на цифрових та штучно-орієнтованих бізнес-моделях, зеленому та низьковуглецевому переході, транскордонній електронній комерції, галузевих кластерах та співпраці екосистем;

і включає цільову підтримку ліквідності, підвищення стійкості, стимулювання інновацій, та інклюзію вразливих економічних суб'єктів. На окрему увагу заслуговує удосконалена концепція реалізації фіскальної політики в системі міжнародних економічних відносин шляхом адаптації організаційних механізмів до короткострокових та довгострокових цілей, поєднання експансіоністських та стримувальних типів її провадження, із врахуванням потенційних викликів та загроз. Автор приділив увагу аналітичним підходам до оцінки фіскальної політики КНР через дослідження показників реального зростання ВВП, чистого державного кредитування, дефіциту бюджету, надходження від корпоративного податку, та норми прибутку.

Варто виокремити шляхи коригування політики розвитку малих та мікропідприємств КНР з використанням адаптивних стратегій оподаткування, інтеграції цифрової економіки, та інклюзивного сталого зеленого фінансування. Досліджуючи взаємозв'язки та ключові фактори, що впливають на результати фіскальної політики, в роботі оцінено середовище та структуру функціонування і класифікації малих та мікропідприємств. Аналізуючи геополітичні ризики та внутрішні виклики впливу фіскальної політики на малі та мікропідприємства КНР, здобувач встановив регресійні зв'язки між зростанням доходів працівників і збільшенням корпоративних мікроодиниць та поведінку економічних суб'єктів КНР в умовах кризи.

З огляду на вищесказане, дисертаційна робота Чжу Ліхун є актуальною. У дисертаційній роботі представлено нове вирішення важливого наукового завдання, що полягає у науковому обґрунтуванні теоретичних та методичних засад фіскальної політики та концепції її трансформації в умовах світової економічної кризи та розробки комплексної моделі фіскальної політики, спрямованої на сприяння розвитку малих та мікропідприємств у Китаї.

Достовірність результатів дослідження та об'єктивність наукових положень Чжу Ліхун підтверджена: опрацюванням значного обсягу літератури; глибоким емпіричним аналізом і навичками з використання сучасного програмного забезпечення; апробацією результатів дисертаційної роботи на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

За своєю структурою і змістом дисертаційна робота Чжу Ліхун на тему «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи» відповідає паспорту спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини. Виходячи з її актуальності, структури, змісту, враховуючи науковий і професійний рівні написання розділів, наукову новизну одержаних результатів, їх практичну значимість, дисертаційну роботу Чжу Ліхун слід вважати завершеним, самостійним науковим дослідженням.

Висновки і пропозиції достатньо обґрунтовані й аргументовані, а поставлені перед дисертантом завдання – виконані, що слугує підставою для рекомендації до розгляду дисертаційної роботи у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

В обговоренні дисертаційної роботи взяли також участь: д. е. н., професор Сохацька О. М.; д. е. н., професор Зварич І. Я.; к. е. н., доцент Живко М. А.; к. е. н., доцент Мигаль О. Ф.; к. філ. н., доцент Вергун Л. І.; к. е. н., доцент Бучинська Т. В.

У своїх виступах члени фахового семінару зазначили, що дисертаційна робота здобувача Чжу Ліхун виконана на актуальну тему. Учасники обговорення відмітили теоретичну і практичну цінність результатів проведеного дослідження. Подана праця відзначається необхідним рівнем наукової новизни, при цьому всі положення, представлені автором, розроблені самостійно та є достатньою мірою обґрунтованими, емпірично підтвердженими. Наукові досягнення здобувача апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, опубліковані у наукових фахових виданнях України, а також у міжнародному науковому періодичному виданні.

За результатами відкритого і всебічного обговорення кваліфікаційної роботи Чжу Ліхун ухвалено висновок такого змісту:

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

ПОСТАНОВИЛИ:

Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Чжу Ліхун на тему «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації, та пропонувати Вченій раді університету затвердити висновок фахового семінару.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Сучасна світова економіка характеризується зростаючою нестабільністю, що зумовлена дією багатьох факторів – від фінансових потрясінь і торговельних суперечок до пандемій, енергетичних та кліматичних криз, а також зростанням геополітичної напруги. Такі події, як глобальна фінансова криза 2008 року, пандемія COVID-19 у 2020 році та ймовірні економічні потрясіння у 2025 році внаслідок ескалації торговельних конфліктів між провідними країнами або стрибків цін на ресурси, свідчать про системну вразливість глобальної економіки. В умовах таких викликів саме малі та мікро-підприємства (ММП), які становлять основу економічної системи більшості країн, опиняються в зоні найвищого ризику.

ММП забезпечують від 40 до 50% світового валового внутрішнього продукту та створюють близько 60–70% робочих місць. Водночас ці підприємства мають

обмежені фінансові ресурси, незначні запаси ліквідності, уразливість до змін попиту та знижену стійкість до зовнішніх шоків. Статистика попередніх криз демонструє, що рівень закриття ММП у такі періоди становив 20–30%, що загрожує не лише втратою робочих місць, а й посиленням соціальної нестабільності. Тому забезпечення життєздатності й підтримка ММП у кризових умовах є стратегічним завданням для державної економічної політики.

У цьому контексті особливе значення має фінансова політика – система державних заходів, спрямованих на регулювання доходів і видатків бюджету, яка безпосередньо впливає на діяльність підприємств. Податкові пільги, бюджетні субсидії, державне кредитування, гранти на інноваційну діяльність та інші фінансові інструменти здатні суттєво посилити стійкість ММП, сприяти їх адаптації до нових умов і забезпечити відновлення після кризи. Проте наукові дослідження з цієї тематики залишаються фрагментованими. Більшість аналітичних праць зосереджена на великих корпораціях або загальних макроекономічних показниках, тоді як особливості впливу фінансових заходів на мікро- та малий бізнес, їх ефективність та адаптивність до локального контексту досліджуються недостатньо.

З огляду на зростання частоти та складності економічних потрясінь, посилення глобальної взаємозалежності економік та трансформацію фінансової політики в бік цифровізації, постає нагальна потреба у проведенні комплексного аналізу фінансових механізмів підтримки ММП у кризових умовах. Актуальність такого дослідження посилюється необхідністю розробки доказової, практично орієнтованої державної політики, яка ґрунтується на реальних даних і враховує специфіку діяльності ММП як у розвинених країнах, так і в економіках, що розвиваються.

Обрана тема дослідження дозволяє не лише заповнити наукову прогалину у вивченні ефективності фінансових інструментів у періоди економічної нестабільності, а й сприяє формуванню прикладної моделі підтримки мікро- та малих підприємств, адаптованої до реалій майбутніх викликів. Це робить дослідження важливим не лише з теоретичної, а й з практичної точки зору як для науковців, так і для розробників політики, представників органів державної влади, міжнародних фінансових інституцій та банків розвитку.

З огляду на вищезазначене, дисертаційна робота Чжу Ліхун є актуальним дослідженням, в якому представлено комплексне обґрунтування теоретичних і методологічних засад трансформації фінансової політики КНР в умовах глобальної економічної нестабільності, зокрема через аналіз історичних етапів розвитку економічної думки, оцінку ефективності автоматичних стабілізаторів, дослідження інституційних обмежень та макроекономічного контексту, що впливає на вибір фінансових інструментів, а також через системне вивчення структури та проблем функціонування мікро- і малих підприємств, включаючи їхню взаємодію з регуляторним середовищем, роль у створенні робочих місць, вразливість до криз, вплив державних програм підтримки, фінансових стимулів і обмежень доступу до

фінансування, що дозволило запропонувати прикладну модель розвитку ММП в Китаї на основі збалансованої фінансової політики, спрямованої на інклюзивне економічне зростання, інновації та підвищення стійкості підприємницького сектору в посткризовий період.

Дисертаційна робота є складовою наукових досліджень Західноукраїнського національного університету, зокрема: наукового фундаментального дослідження, що фінансується за кошти державного бюджету «Концепція відновлення та зеленої реконструкції України» (державний реєстраційний номер 0124U000003); реалізації міжнародного проєкту (модуль Жана Моне, Erasmus+) «Європейська інклюзивна циркулярна економіка: повоєнний і постпандемічний модуль для України (EISERPMU)» на 2022–2025 роки (реєстраційний номер 101085640); госпдоговірного наукового дослідження на тему «Формування екологічного бренду компанії на зовнішніх ринках» (договір № МЄВ-37-2024 від 25.04.2024 р.); госпдоговірного наукового дослідження на тему «Трансформація бізнесу в умовах сталого розвитку світової економіки» (договір № МЄВ-33-2023 від 05.10.2023 р.). Результати дослідження були використані та впроваджені компанією Jui quan Xing rongtong Accounting Agency Co. Ltd (Довідка JUI № 21 від 24.04.2025 р.). Результати дослідження також були використані в процесі формування та реалізації програми економічного і соціального розвитку Школи економіки та менеджменту Професійно-технічного коледжу Джуйцюань (Довідка JUI № 19 від 24.04.2025 р.).

Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 6 від 17.12. 2021 року).

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних та методичних засад фінансової політики та концепції її трансформації в умовах світової економічної кризи та розробка комплексної моделі фінансової політики, спрямованої на сприяння розвитку ММП у Китаї.

Відповідно до поставленої мети в дослідженні визначено такі завдання:

- дослідити макроекономічний генезис фінансової політики;
- визначити середовище та структуру функціонування, а також класифікацію мікро- та малих підприємств;
- дослідити роль фінансової політики для мікро- та малих підприємств;
- проаналізувати вплив фінансової політики Китаю на зростання реального ВВП, чисте державне кредитування та його трансформацію в умовах світової економічної кризи;
- оцінити стан та роль мікро- та малих підприємств у КНР в умовах кризи;
- проаналізувати геополітичні ризики та внутрішні виклики впливу фінансової політики на мікро- та малі підприємства в Китаї;
- визначити шляхи коригування політики для розвитку ММП у Китаї;

- запропонувати напрямки трансформації та розвитку фіскальної політики в умовах світової економічної кризи;
- розробити модель фіскальної політики для розвитку мікро- та малих підприємств.

Об'єктом дослідження є фіскальна політика та мікро- і малі підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і прикладних аспектів, що визначають процес впливу фіскальної політики на малі та мікропідприємства в умовах глобальної економічної кризи.

Методи дослідження. Щоб досягти мети дослідження та вирішити окреслені завдання у науковій роботі використано різноманітні загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, зокрема метод теоретичного узагальнення (для систематизації макроекономічного генезису фіскальної політики – п. 1.1), історичний метод (для визначення середовища та структури функціонування, а також класифікації мікро- та малих підприємств – п. 1.2), метод діалектичного пізнання (для дослідження ролі фіскальної політики для мікро- та малих підприємств – п. 1.3), метод аналогій та порівняльного аналізу (для аналізу впливу фіскальної політики Китаю на зростання реального ВВП, чисте державне кредитування та його трансформацію в умовах світової економічної кризи – п. 2.1), методи індукції та дедукції (для формулювання шляхів коригування політики для розвитку ММП у Китаї – п. 3.1), методи аналізу, синтезу та обробки даних (для оцінки стан та роль мікро- та малих підприємств у КНР в умовах кризи – п. 2.2), метод моніторингу (для аналізу геополітичних ризиків та внутрішніх викликів впливу фіскальної політики на мікро- та малі підприємства в Китаї – п. 2.3), а також метод візуалізації даних (для графічного представлення ключових положень і результатів дослідження).

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Основним науковим результатом дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних та методичних засад фіскальної політики та концепції її трансформації в умовах світової економічної кризи та розробка комплексної моделі фіскальної політики, спрямованої на сприяння розвитку ММП у Китаї.

Наукові результати, що характеризують новизну проведеного дослідження полягають у такому:

вперше:

— розроблено комплексну модель фіскальної політики, спрямовану на сприяння розвитку ММП у Китаї, що включає цілісну стратегію фінансової підтримки, зниження податкового навантаження та створення сприятливого бізнес-середовища, прямі фіскальні субсидії (включаючи гранти на дослідження та розробки, субсидії на зайнятість та підтримку цифрової трансформації), надання розширеного доступу до фінансування через кредитні гарантії, субсидії на відсотки;

удосконалено:

— концепцію реалізації фіскальної політики в системі міжнародних економічних відносин шляхом адаптації організаційних механізмів до короткострокових та довгострокових цілей, поєднання експансіоністських та стримувальних типів її провадження, із врахуванням потенційних викликів та загроз, що дало можливість запропонувати відповідну структурно-логічну схему, що описує причинно-наслідкові зв'язки та ключові фактори її трансформації;

— методичні підходи до оцінки фіскальної політики КНР дослідженням показників реального зростання ВВП, чистого державного кредитування, дефіциту бюджету, надходження від корпоративного податку, та норми прибутку, що дало можливість методично обґрунтувати шляхи трансформації інструментів та заходів фіскальної політики в умовах світової економічної кризи;

— шляхи коригування політики розвитку малих та мікропідприємств КНР з використанням адаптивних стратегій оподаткування, інтеграції цифрової економіки, та інклюзивного сталого зеленого фінансування, що дало можливість сформулювати напрями трансформації фіскальної політики з використанням цільових податкових стимулів, субсидій, грантів на інновації, преференцій на державні закупівлі та обґрунтувати контрциклічні фіскальні заходи регіональної та глобальної координації;

набули подальшого розвитку:

— дослідження взаємозв'язків та ключових факторів, що впливають на результати фіскальної політики, зокрема оцінено середовище та структуру функціонування і класифікації малих та мікропідприємств, що дало можливість встановити інтеграційно-логічні зв'язки організаційної структури, операційних процесів і стратегічних рішень та їх взаємодію із зовнішнім середовищем;

— обґрунтування переваг стимулювання фіскальної політики та окреслення потенційних викликів для розвитку малих та мікропідприємств в КНР, що дало можливість напрацювати механізм впливу фіскальної та податкової політики на малі та мікропідприємства з використанням податкових пільг та відповідних інструментів державної політики закупівель;

— дослідження геополітичних ризиків та внутрішніх викликів впливу фіскальної політики на малі та мікропідприємства КНР, що дало можливість встановити регресійні зв'язки між зростанням доходів працівників і збільшенням корпоративних мікроодиниць та поведінку економічних суб'єктів КНР в умовах кризи.

***Обґрунтованість і достовірність наукових положень,
висновків і рекомендацій, які захищаються***

Теоретико-методичною основою дослідження стали наукові праці провідних учених-економістів, статистичні дані та аналітичні матеріали Світової організації торгівлі (СОТ), Міжнародної організації праці (ООН), Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Міжнародного валютного фонду, Національного бюро

статистики Китаю, інших міжнародних організацій та аналітичних центрів, національні стратегії розвитку бізнесу, законодавчі акти розвинених країн щодо розвитку малих та мікропідприємств, наукові статті вчених, монографії, інтернет-ресурси.

Щоб досягти поставленої мети та вирішити завдання дослідження, у дисертаційній роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема: метод теоретичного узагальнення (для систематизації макроекономічного генезису фіскальної політики), історичний метод (для визначення середовища та структури функціонування, а також класифікації мікро- та малих підприємств), метод діалектичного пізнання (для дослідження ролі фіскальної політики для мікро- та малих підприємств), метод аналогій та порівняльного аналізу (для аналізу впливу фіскальної політики Китаю на зростання реального ВВП, чисте державне кредитування та його трансформацію в умовах світової економічної кризи), методи індукції та дедукції (для формулювання шляхів коригування політики для розвитку ММП у Китаї), методи аналізу, синтезу та обробки даних (для оцінки стан та роль мікро- та малих підприємств у КНР в умовах кризи), метод моніторингу (для аналізу геополітичних ризиків та внутрішніх викликів впливу фіскальної політики на мікро- та малі підприємства в Китаї), а також метод візуалізації даних (для графічного представлення ключових положень і результатів дослідження).

Практичне значення роботи

Практичне значення результатів дисертації полягає в тому, що основні теоретичні положення дослідження ключових напрямків трансформації фіскальної політики та шляхів коригування політики розвитку малих та мікропідприємств КНР в умовах кризи можуть бути використані в практичній діяльності бізнес-одиниць та в подальших наукових розробках.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

Отримані основні результати дослідження були представлені в 10 наукових публікаціях, які включають самостійно опубліковані роботи та співавторство. З цих публікацій, 3 статті були опубліковані в журналах категорії «Б» переліку наукових і фахових видань України за спеціальністю: 292 «Міжнародні економічні відносини»; 1 публікація в міжнародному науковому періодичному журналі; 6 публікацій у матеріалах конференцій. Загальний обсяг опублікованих робіт, що належать особисто дисертантові, становить 4.0 д.а.

Основні положення та результати дисертації Чжу Ліхун відображено в таких публікаціях:

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Zhu Lihong. Fiscal policy transformation under global economic crisis. *Вісник економіки*. 2024. Вип. 4. С. 227-237. URL: <https://doi.org/10.35774/vismyk2024.04.227> (0,9 д.а.).
2. Zhu Lihong. *Small and Medium-Sized Enterprises in PRC Under Crisis*. *Journal of European Economy*. Volume 23, Issue 4. 2024. URL: <https://doi.org/10.35774/jee2024.04.654> (0,9 д.а.).
3. Zhu Lihong. The impact of China's fiscal policy on real GDP growth and net government lending. *Інноваційна економіка*. 2024. Вип. 4. С. 252-260. URL: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2024.4.29> (0,9 д.а.).

Статті в міжнародному науковому періодичному журналі:

4. Zhu Lihong. Study on Fiscal Policies for Small and Micro Enterprises under the Economic Crisis. *Financial Engineering and Risk Management*. Clausius Scientific Press, Canada, 2023. Vol. 6 No. 3., pp. 34-40. URL: <http://dx.doi.org/10.23977/fern.2023.060306> (0,4 д.а.).

Статті в інших виданнях апробаційного характеру:

5. Zhu Lihong. Theoretical analysis of the financial policy of small and micro enterprises under the global economic crisis. Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 27-30. (0,2 д.а.).
6. Zhu Lihong. The impact of fiscal policy on small and micro enterprises under global economic crisis. Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 194-195. (0,14 д.а.).
7. Zhu Lihong. Research on small and micro enterprises under economic crisis. Матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 65-67. (0,18 д.а.).
8. Zhu Lihong, Roman Zvarych. The impact of fiscal policy on small and micro enterprises under the global economic crisis. Матеріали XVI Міжнародна науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 94-96. (0,18 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: автором обґрунтовано антикризові заходи в умовах глобальної кризи).
9. Zhu Lihong. Study on fiscal policies for small and micro enterprises under the economic crisis. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-

культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 126-128. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/50076> (0,18 д.а.).

10. Zhu Lihong, Roman Zvarych. The impact of fiscal policy on micro and small enterprises in China: challenges and prospects. Матеріали XVIII Міжнародна науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2025. С. 141-143. (0,18 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: автором обґрунтовано перспективи трансформації фіскальної політики для стимулювання мікробізнесу в Китаї).

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень за допомогою інтернет-сервісу Turnitin. За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Чжу Ліхун «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Основні положення та висновки дисертаційної роботи доповідались, обговорювались та дістали позитивну оцінку на міжнародних та всеукраїнських конференціях, зокрема: Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (Тернопіль, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених та студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід» (Тернопіль, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (Тернопіль, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід» (Тернопіль, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід» (Тернопіль, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід» (Тернопіль, 2025 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертацію написано у науковому стилі діловою англійською мовою. Вона характеризується цілісністю, змістовною довершеністю, логічністю розгляду питань, точністю викладення спеціальної термінології, лаконічністю викладу та об'єктивністю подання матеріалів дослідження.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

За своєю структурою та змістом дисертація Чжу Ліхун на тему «Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії» за спеціальністю 292 – «Міжнародні економічні відносини» та рекомендується до захисту.

При проведенні відкритого голосування учасники фахового наукового семінару проголосували «за» – 20, «проти» – немає та «утримались» – немає.

У результаті розгляду дисертації Чжу Ліхун та повноти публікації основних результатів дослідження

Ухвалили:

Пропонувати Вченій раді університету затвердити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити: д. е. н., професора, Сохацьку Олену Миколаївну, професора кафедри міжнародних економічних відносин Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти: д. е. н., доцент Ткачик Федір Петрович, професор кафедри фінансів імені С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету; к. е. н., доцент Іванова Анна Миколаївна, доцент кафедри фінансів імені С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету.

Опоненти: д. е. н., професор Данько Юрій Іванович, проректор з наукової та міжнародної діяльності Сумського національного аграрного університету; к. е. н., доцент Бала Ольга Іванівна, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка».

Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу до захисту.

Головуюча на засіданні

к. е. н., доцент, доцент кафедри
міжнародних економічних відносин

 Тетяна БУЧИНСЬКА